

P o z o r ! Z m ě n a k l u b o v n y !

- Od září se klubovní večery budou konat v
MĚSTSKÉM KULTURNÍM STŘEDISKU S.K.NEUMANN, Radnická 4, v bílé učebně

KAREL HÖGER A ESPERANTO. Nedávno jsme vzpomínali nedožitých osmdesátin národního umělce Karla Högra. Přinášíme rozhovor, který měla básnířka Eli Urbanová s tímto nejpopulárnějším umělcem krátce před jeho smrtí. Karel Höger mluvil v něm o svém působení v době, kdy pracoval v brněnském rozhlase na pravidelných pořadech vysílaných v esperantu.

"Tato stanice," vzpomínal Karel Höger, "měla prokázat praktickou a uměle platnost esperanta, a skutečně se nám to vedlo. Byli jsme jediní profesionální herci, František Kožík, Zdenka Švabíková, já, Vladimír Leraus, Antonín Klimeš a několik ostatních. Na pořadu jsme měli repertoár umělecky hodnotný: Čapkovu Bílou nemoc, O'Neillovu Touhu pod jilmy. Se Zdeňkou Procházkovou jsme jezdili po esperantských klubech, hráli jsme dueta Rosalinly a Orlanda ze Shakespearovy hry Jak se vám líbí, kázání studenta z Mahenovo Jánošíka, recitovali Erbanovu Kytici a různé skeče, které psal Kožík a Chalupa a režíroval Bezdíček. Ale byli jsme nejen činoherně činní. Členové opery Zemského divadla provedli třeba celou Prodanou nevěstu. Mělo to ohromnou odezvu, byli jsme známí prakticky po celém esperantském světě, snad právě proto, že vysílání, na rozdíl od jiných, mělo vysokou uměleckou úroveň. Ozvali se nám esperantisté i z Afriky a Grónska. I když nás většina odešla k divadlu do Prahy, znamená "Verda Stacio" mezník v rozšíření esperanta. Brno bylo tehdy jeho hlavním městem.

Činnost v oblasti esperanta byla spojena s mým i naším mládím, měli jsme ho rádi a zůstali jsme mu věrni, i když jsme se mu již nemohli prakticky šířeji věnovat jako za zelených dnů brněnských. Ale když jsem byl před časem v Bulharsku, viděl jsem, že pokladník v lázních měl na klopě kabátu zelenou esperantskou hvězdičku, a oslovil jsem ho esperantsky. Měl takovou radost, že mě pak pouštěl na pláž zadarmo."

Na dotaz, zda by bylo užitečné vysílání v esperantu obnovit - jak to například dělají ve varšavském rozhlase, který vysílá třikrát denně po třiceti minutách, (poznámka: nyní šestkrát denně), národní umělec Karel Höger odpověděl: "O tom nepochybuji. Avšak neobnovit jen esperantské zpravodajství, ale i kulturní pořady, jak jsme to kdysi dělali v Brně. Jako herec dobře vím, že je esperantsky mono vyjádřit všechny emoce, všechny citové polohy, počínajíc četbou a končíc hrou, dramaty, konverzačkami. A esperantské písně, songy, miniopery i operety by jistě šly kolem světa. A nnašlo by se i hodně našich herců, následovníků."

"MOSKOVSKIE NOVOSTI" V ESPERANTU. Populární moskevský týdeník, vydávaný v devíti jazycích, vyšel nyní také v esperantu - zatím však jen ukázkové číslo. Podle jeho ohlasu bude pak rozhodnuto o jeho dalším vydávání. Vyžádejte si toto číslo na adrese: Moskovskie Novosti, ulica Gorkogo 16, 103829 Moskva, SSSR.

"EXPLOZE ZVANÁ ESPERANTO" je název článku ve 29. čísle Vlasty. Je to rozhovor redaktorky PhDr. Miluše Zindelové s předsedou Českého esperantského svazu ing. Petrem Chrdlem, Csc.

VE VŠECH POBALTSKÝCH REPUBLIKÁCH byly opět obnoveny samostatné esperantské organizace. Hnutí je tam velmi čilé, vyšla řada knih, založeny byly sekce mládežnické, vědeckotechnické, lékařské aj.

REDAKTORKA MILUŠE ZINDELOVÁ V ROZMLUVĚ S NÁRODNÍM UMĚLCEM FRANTIŠKEM KOŽÍKEM, romanopiscem, dramatikem, povídkářem, autorem knih pro mládež a rozhlasových a televizních her: "Dozvěděla jsem se, že jste čestným členem Českého esperantského svazu. Jak došlo k vaší epizodě s esperantem?"

"To je zrovna jedna zajímavá kapitola mého života. Dík řediteli ing. Antonínu Slavíkovi zkusila brněnská rozhlasová stanice vysílat v esperantu nejdříve přednášky, pak menší dramatizace a nakonec velké hry (RUR, Matka), i operu (Prodaná nevěsta, Rusalka). V době těsně před nacistickým úderem to byla neobyčejná propagace Československa. Esperantisté z celého světa přejmenovali Brno na "Verda Stacio" (Zelená stanice) a po každém vysílání jsme dostávali na dva tisíce pozdravů. Dělal jsem s Daliborem Chalupou dramaturgii a také jsem účinkoval. Tato činnost mi přinesla titul, který si ani nezasluhuji."

POLSKÝ ROZHLAS se opět vrátil ke každodenním půlhodinovým pořadům v esperantu a vysílá v něm nyní šestkrát denně. Podrobné programy, vysílací čas a délky vln můžete obdržet, napíšete-li na: Radio Polonia, Esperanto-Redakcio, poštřfako 46, 00-950 Warszawa, Polsko.

KNIHA ULRICHA LINSE o pohnuté historii esperanta "La danĝera lingvo" vyjde v sovětském nakladatelství Progress.

V BĚLOVĚŽI, jihovýchodně od Bialystoku (v blízkosti ss nachází známý Bělověžský národní park), se konala konference o Světovém esperantském centru v Bialystoku. Přítomni byli: předseda UEA univ. prof. H. Tonkin, prof. H. Frank, dr. U. Lins, dr. D. Blanke, dále projektanti centra a také předseda polského parlamentu Roman Malinowski. Ten ve volné chvíli vypravěl o své oficiální cestě do Rakouska, Itálie, Anglie a Japonska a jak byl ve všech zemích uvítán esperantisty.

"PAŜOJ AL PLENA POSEDO", známá učebnice a čítanka Williama Aulda, vychází již v 6. vydání. Obsahuje 30 literárních statí a 176 cvičení. Objednávky u ČES, Jilská 10, 110 01 Praha (tel. 220262).

"ESPERANTO ZNAMENÁ NADĚJI". Krátký film s tímto názvem je již hotov a jeho premiéra má být v rámci oslav 20. výročí založení Českého esperantského svazu 25.-27.8. v Havířově.

DRUHÉ SETKÁNÍ ESPERANTISTŮ VE VRACOVĚ bude ve dnech 15.-17. září. Přihlášky na adresu: Jiří Vyšinka, Kollárova 131, 690 42 Vracov.

DALŠÍ ESPERANTSKÉ SETKÁNÍ SE KONÁ VE VYŠKOVĚ 29.9.-1.10. Přihlášky na: Esperanto, Havlíčkova 24, 632 01 Vyškov.

ESPERANTO, STROJOVÉ PŘEKLADY A POČÍTAČE. - Veškeré strojové překlady dvanácti jazyků Evropského parlamentu se budou uskutečňovat podle schváleného projektu "DLT" přes esperanto. Zatím jde o blízkou budoucnost, výzkum bude ukončen v roce 1992. - Světový kybernetický svaz zavedl v roce 1981 esperanto jako třetí jednací jazyk vedle francouzštiny a angličtiny.

LANČOV OPĚT ÚSPĚŠNÝ. Třemi turnusy Letního esperantského tábora v Lančově u Vranovské přehrady prošlo letos na 500 účastníků. Početná byla školní skupina z NDR a z Bulharska. Ale byli i kursisté a hosté z Maďarska, NSR, Francie a Sovětského svazu (až ze Sachalinu!). Pro příští rok se počítá s dalšími stavebními a jinými úpravami v této vynikající jazykové škole v přírodě.

KONFERENCE UČITELŮ. Po světovém kongresu v Brightonu se uskutečnila ve waleském městečku Caerleon nedaleko Newportu konference ILEI (Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj - Mezinárodní liga esperantských učitelů), které se zúčastnilo na osmdesát osob z dva-

ceti zemí světa. Československo zastupovali PhDr. Věra Barandovská z Ostravy a Miroslav Malovec z Brna. ILEI se rozhodla založit fond pro pomoc učitelům esperanta v zemích třetího světa, bylo schváleny zkušební řády pro mezinárodní zkoušky z esperanta a zazněly přednášky o motivaci žáků při výuce mezinárodního jazyka.

SOVĚTSKÁ TELEVIZE propagovala v několikaminutové reklamě písemné kursy esperanta.

VÝZNAMNÁ DRUŽBA. Budapeštská Technická univerzita a korejská univerzita v Dankooku podepsaly družební smlouvu esperantem.

VYŠEL JIŽ DLOUHO OČEKÁVANÝ VARHANNÍ SLOVNÍK. Obsahuje 800 termínů v desíti jazycích a esperantu.

O SVĚTOVÉM ESPERANTSKÉM KONGRESU V BRIGHTONU, který se konal 29.7.-5.8., přineseme zprávu v příštím čísle.

PROFESOR GASTON WARINGHIEN, nejvýznamnější esperantský lexikograf, spisovatel a esejista (mimo jiné hlavní redaktor slovníku "Plena Ilustrita Vortaro"), se 29. července dožil 88 let.

JUBILEO DE VĚRA PODHRADSKÁ. La 13.8.1989 atingis signifoplenan vivjubileon la dua vicprezidantino de Ĉeĥa Esperanto-Asocio kaj komitatano de Esperantista Klubo en Brno. Al la estimata kaj simpatia jubileantino ni elkore deziras ĉion plej bonan kaj belan kaj ankoraŭ multajn jarojn en plena sano kaj la ĝisnuna vitaleco.

Eldonas: Esperantista Klubo en Brno, poŝtfako 154, 657 54 Brno.
Vydává: Klub esperantistů v Brně, pošt. příhr. 154, 557 54 Brno.
Aperas ekde la jaro 1952. / Vychází od roku 1952.
Redaktas /Rediguje: Josef Vondroušek, Zdeněk Hršel, Jaroslav Lisý.
Ekspedas/Expeduje: Adolf Veselý.
Por la membroj senpage. / Pro členy zdarma.